

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Med hensyn til særlove kan jeg sige, at hvis man gennemgår særlovene – nu var hr. Bruno Jerup ikke i Folketinget, da man startede den glidebane – så er det faktisk sådan, at Venstre er det eneste parti, der ikke har kunnet mønstre en hel folketingsgruppe for ét eneste særlovsforslag. Det er der ikke én eneste anden folketingsgruppe, der kan sige. Og det er jo sådan set beklageligt.

Jamen hr. Bruno Jerup, vi mener da, naturen skal have rettigheder, men vi har nok en meget forskellig forståelse af, hvem og hvad naturen er. For os består samfundet af enkeltindivider, det er enkeltindivider, der skaber fællesskabet, hvor hr. Bruno Jerups udgangspunkt er fællesskabet og den kollektivistiske opfattelse. Der er vi grundlæggende meget uenige, og det kan vi lige så godt gøre os klart, og derfor vil en afvejning af den enkeltes rettigheder over for naturen nok være meget forskellig, alt efter om det er hr. Bruno Jerup eller os i Venstre, der skal foretage den.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jamen det er da meget muligt, der er uenigheder. Der er i hvert fald ikke uenighed om, at samfundet består af individer, men at disse individer optræder i fællesskaber. Forskellen på Venstre og Enhedslisten er, at vi betragter fællesskabet, det vil sige de kollektive forsamlinger, vi på forskellige måder er med i, f.eks. det danske samfund, en by, et Folketing, et parti, som en udvidelse af individets muligheder for at udfolde sig som individ, hvorimod Venstre åbenbart har den opfattelse, at det er en begrænsning.

På samme måde betragter vi naturen, den tilgængelige natur for os alle sammen, som en udvidelse af vores muligheder. Derfor er det klart, at hvis man vender det på hovedet og så siger: Jamen der eksisterer ikke noget fællesskab før individet, der eksisterer ikke noget som helst natur før mennesket, mennesket er det eneste, der var der, før mennesket ingenting og efter mennesket ingenting – jamen så er man derhøje, hvor man reducerer, man reducerer alt, hvad der er omkring os, de relationer vi har, vores sprog, vores kollektive forståelse i forhold til hinanden, vores udvikling af samfundet, til et rent spørgsmål om et frit svævende individ, frit svævende fra historien, frit svævende fra famili-

en, frit svævende fra alt muligt, frit svævende fra den natur, som vi både er en del af, og som vi ikke kan leve uden. Og dér mener jeg simpelt hen, at Venstre er ude i en forfærdelig, forfærdelig forvrøvlet sump.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Ja, nu brugte hr. Bruno Jerup ordet sump, og der kunne såmænd være god anledning til også at diskutere, hvad natur er, for det er nu ikke altid, at det, man kalder natur, er så gavnligt for hverken den enkelte eller for fællesskabet. Men lad nu det ligge.

Der er den grundlæggende forskel – kald det sump eller ej – at for os er der ikke noget fællesskab, før individerne i frihed har fundet sammen. Fællesskabet er til for den enkeltes skyld. Det er ikke den enkelte, der skal tvinges ind i et fællesskab for fællesskabets skyld. Det er nok forskellen i grundholdningen, vil jeg sige til hr. Bruno Jerup.

Hans Engell (KF):

SF har fremsat et ganske detaljeret beslutningsforslag om nedsættelse af en grundlovskommission med det sigte, at der skal gennemføres en række konkrete grundlovsændringer. Selv om jeg ikke er enig i SF's forslag, vil jeg godt anerkende det arbejde, som SF har lagt i forslaget.

Uanset at vi ikke finder, at det er påkrævet at nedsætte en grundlovskommission, mener vi ikke, at det skal afskære debatten, ligesom vi i Folketinget har en forpligtelse til at lytte grundigt til hinandens argumenter. Det er jo særligt nødvendigt i en sådan sag, for vi ved, at uden et meget bredt politisk grundlag, et stort flertal i Folketinget, vil der ikke i befolkningen kunne samles et flertal for ændringer i Danmarks grundlov.

Efter konservativ opfattelse må hensigten med grundlovsrevisioner være tosidet. En revision skal dels føre grundloven ajour, gøre den tidssvarende, dels sikre, at vi ikke mister taget i fortiden, traditionerne og de nedarvede historiske værdier. Vi har i den nuværende grundlov et redskab, som har lagt en ramme, inden for hvilken Danmark har kunnet blive medlem af Det Europæiske Fællesskab og andre internationale organisationer. Vi har kunnet udvikle det danske folkestyre, vi har inkorporeret den europæiske menneskerettighedskonvention i dansk lovgivning for nogle år siden, og vi er i fuld gang med at vedtage en ny lovgivning om